

Datum: 2016-02-02
Vår referens: Pär Nygårds

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på KOM(2015)627; Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om säkerställande av gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden

IT&Telekomföretagen tackar för inbjudan att inkomma med synpunkter.

IT&Telekomföretagen stödjer såväl förslaget om gränsöverskridande portabilitet som EU-kommissionens allmänna reformambitioner för europeisk upphovsrätt i strategin för en digital inre marknad.

Allmänt om upphovsrätt och den digitala mediemarknaden

Tillgång till digitala innehållstjänster som svarar mot konsumenternas behov av att konsumera film, musik och annan kultur oberoende av tid, plats eller typ av spelare är betydelsefullt för såväl telekom- som mediemarknadens tillväxt.

Ökad konsumtion av digitala innehållstjänster leder bland annat till att konsumenterna ställer högre krav på accesstjänstleverantörer med ökade investeringar och utbyggnad som följd.

Därtill är tillgång till konsumenttillvända, legala digitala tjänster en viktig förutsättning för att kunna bekämpa illegal streaming och fildelning. Tjänster som möter konsumenternas efterfrågan minskar incitamenten att nyttja illegala tjänster. Samtidigt skapar tjänsterna nya digitala intäktströmmar som motiverar rättighetshavare att anpassa attityder och affärslogik till den digitala marknaden.

På samma sätt som konsumenterna ställer krav på att digitala tjänster och digital infrastruktur fungerar, ställer de krav på rättighetsinnehavarna att ge tillgång till attraktivt innehåll. Här finns idag inbyggda begränsningar i det upphovsrättsliga systemet, inte minst relaterat till de territoriella aspekterna av avtal och licensering.

Om förslaget till ny förordning

IT&Telekomföretagen delar EU-kommissionens åsikt att användarnas/konsumenternas tillgång till digitalt innehåll på den inre marknaden bör främjas.

Vi stödjer därför förslaget och anser att det skulle bidra till ökad konsumtion av digitalt innehåll på den europeiska rättighetsmarknaden vilket gynnar såväl rättighetshavare, tjänsteleverantörer som konsumenter.

Den digitala tekniken, och marknaden med den, utvecklas snabbt. Därför kan morgondagens digitala innehållstjänster mycket väl komma att bygga på intäktsmodeller vi ännu inte förutsett. Om möjligt bör åtskillnader i regler för olika affärs- eller intäktsmodeller därför undvikas. Undantaget för gratistjänster bör mot bakgrund av detta motiveras utförligare.

Vi saknar också en tydlig definition av gratistjänster. Ska exempelvis en reklamfinansierad tjänst där tjänsteleverantörer erhåller intäkter från tredje part, och där konsumenten "betalar" med att låta sig exponeras för reklambudskap, ses som en gratistjänst? Är det motiverat att en sådan tjänst erhåller undantag givet förslagets ambition om ökad tillgänglighet? Detta är frågor som bör utredas närmare.

Utöver åsikterna ovan stödjer IT&Telekomföretagen även Svenskt Näringslivs remissvar (se bilaga 1).

Med vänlig hälsning

Pär Nygårds
Näringspolitisk expert
IT&Telekomföretagen inom Almega

Ellinor Bjennbacke
Näringspolitisk chef
IT&Telekomföretagen inom Almega

Bilaga 1: Svenskt Näringslivs remissvar

Justitiedepartementet

Vår referens: Enheten för immaterialrätt och transporträtt 7/2016

Amina Lundqvist

Er referens/dnr: Ju2016/00085/L3

Datum: 160203

Remissvar

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om säkerställande av gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden

Sammanfattning

Angående förslag om portabilitet för onlinetjänster vid tillfällig vistelse inom EU men utanför hemmedlemsstaten, nedan Förslaget, anser Svenskt Näringsliv att det är av största vikt för företagsamheten att regelbördan hålls nere och att nya regler blir tydliga och så långt möjligt principbaserade.

Definitionen av "tillfälligt närvarande" behöver förtydligas och spegla nationell lagstiftning om bosättningsort.

Förordningen bör inte träda i kraft utan en övergångsperiod på minst 12 månader eftersom både rättighetsinnehavare och tjänsteleverantörer kan behöva förhandla om tidigare avtal.

I övrigt anser Svenskt Näringsliv att Förslaget är balanserat mellan olika intressen, och ligger i linje med såväl praktiska som rättsliga förhållanden inom Europeiska unionen.

Praktiska förhållanden

Tjänsteleverantörerna använder idag olika tekniker för s.k. geografisk blockering som hindrar kunder att komma åt sina digitala tjänster när de kopplar upp sig mot nätet utanför sin hemmedlemsstat. Geografisk blockering används dels av rättighetsskäl då rättighetsinnehavarna ställer krav på tjänsteleverantörerna att endast tillhandahålla innehållet inom vissa angivna geografiska områden, dels på grund av affärsmässiga skäl då tjänsteleverantörerna kan ha ett intresse av att erbjuda ett differentierat tjänsteinnehåll på olika geografiska marknader och i vissa fall till differentierade priser. Vissa nationella sportutsändningar har t ex ett begränsat kommersiellt värde utanför det berörda medlemslandet.

Förslagets syfte är att säkerställa abonnenters/konsumenters tillgång till sina tecknade innehållstjänster online när de tillfälligt vistas inom EU men utanför sitt hemland. Med utökad tillgång ökar värdet av innehållstjänsten då den kan nyttjas på fler geografiska platser än i hemmedlemsstaten.

För rättighetshavarna innebär Förslaget en viss begränsning med avseende på dess möjlighet att upplåta geografiskt begränsade licenser till upphovsrättsligt skyddat innehåll.

Möjligheten att upplåta geografiskt begränsade licenser är av betydelse eftersom det möjliggör för rättighetshavare att öka sina intäkter och därmed finansiera sin verksamhet.

Anledningen till detta är att flertalet rättigheter (t ex rätten att ta del av vissa sportutsändningar) upplåts på tidsbegränsad basis efter ett öppet anbudsförfarande.

Anbudsgivarnas intresse för rättigheter som omfattar hela världen eller hela Europa är normalt begränsat eftersom merparten av anbudsgivarna ofta är verksamma inom ett bestämt geografiskt område. På så sätt kan rättighetshavarna erhålla en högre total ersättning när de upplåter geografiskt begränsade licenser.

Tjänsteleverantörerna ska enligt Förslaget ge konsumenterna möjlighet att använda online

innehåll i annan medlemsstat, men de behöver inte tillhandahålla samma kvalitet på tjänsterna när dessa nyttjas utanför hemlandet (artikel 3). I de fall där innehållstjänsterna tillhandahålls kostnadsfritt och där tjänsteleverantören inte kontrollerar konsumentens hemmedlemsstat, är Förslaget inte tillämpligt eftersom det för sådana tjänsteleverantörer skulle innebära en stor förändring av det sätt som dessa tjänster tillhandahålls med därtill hörande kostnader.

För att bedöma förslagets faktiska påverkan på tjänsteleverantörerna, måste även beaktas att tjänsteleverantören genom Förslaget endast går miste om en affärsmässig möjlighet om tjänsteleverantören också erbjuder den aktuella eller motsvarande innehållstjänst i andra EU-länder där konsumenterna önskar ta del av denna. I praktiken är det tveksamt i vilken utsträckning merparten av konsumenter är beredd att teckna sig för flera abonnemang för att kunna nyttja dessa i samband med resor eller andra tillfälliga besök utanför hemlandet.

Rättsliga förhållanden

Idag kan konsumenter relativt lätt tekniskt kringgå geografisk blockering som tjänsteleverantörerna använder sig av för att hindra konsumenten att ta del av en innehållstjänst utanför det aktuella hemmedlemslandet. Av intresse detta sammanhang är EU-domstolens dom från 2011 i de förenade målen 0-403/08 och 0-429/08, Football Association Premier League Ltd (FAPL) m.fl. mot QO Leisure m.fl. respektive Karen Murphy mot Media Protection Services Ltd. Domstolen fann bland annat att den skyldighet som FAPL ålade programföretag, nämligen att inte tillhandahålla avkodningsutrustning som möjliggjorde att dess satellitutsändningar mottogs utanför programföretagets licensområde, ansågs strida mot unionens konkurrensrätt.

Domen klargör inte i alla delar rättsläget inom unionen för hur rättighetshavare kan kräva geografisk blockering för upphovsrättsligt skyddat innehåll. Av domen följer dock att rättighetshavarna inte har möjlighet att förhindra privatpersoner från, att i hemmet, titta på satellitutsändningar från andra medlemsstater med användande av utländsk avkodningsutrustning.

Även om domen inte tar sikte på det fall som avses med Förslaget, så kan ändå konstateras att rättighetshavare och tjänsteleverantörer på ett närliggande område, tvingats acceptera inskränkningar i rätten att geografiskt blockera upphovsrättsligt skyddat innehåll.

Svenskt Näringslivs synpunkter

Med beaktande av ovanstående synes Förslaget inte innebära några mer betydande försämringar eller begränsningar för rättighetshavarna och/eller tjänsteleverantörerna än vad som redan följer av såväl praktiska som rättsliga förhållanden inom unionen.

Definitionen av "tillfällig närvarande" behöver dock förtydligas. Vi föreslår att den ska spegla nationell lagstiftning om bosättningsort, eftersom förslaget tar sikte på tid som inte spenderas i hemmedlemsstaten. Regelbördan för särskilt de små och medelstora företagen, SME5, ger också att nya detaljregler bör undvikas så långt som möjligt.

Både rättighetsinnehavare och aktörer som förvärvat rättigheter av andra (ex skivbolag, filmbolag osv) kan behöva förhandla om tidigare avtal. Specifikationsprincipen innebär att upphovsrättsliga avtal ska tolkas snävt och till rättighetsinnehavarens fördel, vilket sannolikt leder till högre priser. Förordningen bör därför inte träda i kraft utan en övergångsperiod på minst 12 månader då företag behöver tid för att se över sina avtal och eventuellt justera sin prissättning.

Göran Norén
Svenskt Näringsliv

Carolina Brånby
Svenskt Näringsliv